Dünyanın En Gırgır Hikâyeleri

MASANIN YERİ

YAZAN: AZİZ NESİN
ÇİZEN: MİM UYKUSUZ

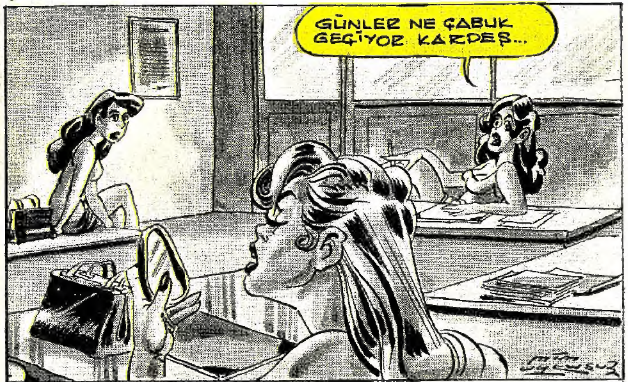

Devlet dairesi değil, bir özel işletme, kurum da değil, ikisi ortası bir yer. İşin kötüsü de bu ya. Çünkü devlet dairelerinin de, özel kurumların da ne kadar kötü yanları varsa hepsi var da orda, iyiliklerinden hiç biri yok.

Geniş bir oda, camlı bir bölmeyle ikiye ayrılmış. Dipteki bölmede müdür oturuyor. Öbür yanda altı memur, altısı kadın..

Bu altı kadın memur günlerini çok eğlenceli geçirirler. Günde üçle beş saat arasında orada bulunurlar. Bunun yarısı fal bakmakla geçer, kahve falı, kâğıt falı, el falı... Hanımların hepsi de çok iyi fal açarlar. Eğer memlekette falcılık serbest olsa, bu işten zengin olabilirlerdi. Bunlar amatör falcıdır. Fal bakılmadığı zamanlar sinemalardaki filimlerden konuşulur. Arada yerde dedikodu yapılır.

Camlı bölmede oturan müdür en çok onların dedikodu yapmalarından memnundur. Çünkü dedikodu yapılırken, gürültü biraz azalır, fısıltı, kulak kulağa konuşma başlar. Bu zamanda insan, az çok okuduğunu anlar, yazdığını bilir.

Bunların dışında modadan, elbiselerden konuşulur. Geriye kalan zaman makyaja ancak yeter. Bir de bakmışsın, akşam olmuş.

Her sabah,

- Oooof..Aman..Saatler de geçmek bilmiyor kardeş, derler.

Her akşam,

- Günler ne çabuk geçiyor kardeş, derler.

Gün dediğin nedir ki...

Eee peki bunlar hiç iş yapmazlar mı? Eğer bütün bu yapılanları işten saymıyorsanız, ara yerde vakit kalırsa, iş de yaptıklarını hatırlamalısınız. "Eshab-ı mesalih" denen birileri vardır ya, bu hanımlar işte o "Eshab-ı mesalih"lerin hepsini hükümete muhalif yaparlar. Evet, evet muhalif yaparlar. Dünyanın en iyi partisi iktidara geçse, iktidarda da dünyanın en iyi işlerini yapsa bütün yurttaşlar "Eshab-ı mesalih" olarak bu altı hanıma bir kere işleri düşse iktidar partisinin yaptığı bütün iyi işler güme gider ve yurttaşların hepsi muhalif olur.

Muhalefet partilerinin yapacakları, bir tek iş var: Seçimlerden önce seçmenleri kuyruk yapıp bu altı hanımın karşısından geçirtmek, sonra oy sandığına göndermek. Seçmenlerin hiç biri iktidar partisine oy vermez. Oysa, bu altı hanımın altısı da iktidar partisi ileri gelenlerinden torpillidir.

Bu hanımlar böyledir de başka odalardaki yedinci hanım, sekizinci bey dokuzuncu beyefendi, onuncu hademe, onbirinci kapıcı böyle değil midir? Hepsi böyledir. Şansları yokmuş, yalnız bu altı hanım hikâyenin konusu oldular.

Müdür, önündeki raporlardan, bir cümleyi üst üste beş kez okudu. Gürültüden, kahkahadan okuduğunu anlayamadı. Dedikoduya başlasınlar da okuduğunu anlayacak kadar biraz sessizlik olsun diye bekledi. Altı hanım o gün inadına dedikodu yapmıyorlardı.

Müdür cümleyi altıncı, yedinci kez okudu, yine bir şey anlamadı. Ofladı pufladı cigara tablasını camın üzerine vurdu. Altı hanımın altısı da iplemiyordu. Müdür altı hanımdan birine seslendi:

- Size on beş gün önce (.....)'e verilecek bir evrak vermiştim. Yazıldı mı?.

Altı hanımdan biri kibrit çakmış, cigarasını yakıyordu. Ancak üçüncü kibritte cigarasını yaktıktan sonra,

- O kadar acele miydi? diye sordu.

Müdür başını salladı. Altı hanımdan ikincisine döndü.

- Bir numara arayacaktınız. Buldunuz mu?

İkinci hanım bir elinde aynası, bir elinde ruju,

- Ne numarasıydı ? diye sordu, telefon numarası mı ?

Müdür,

- Hayır, ayakkabı numarası..dedi.

Bu espriye patlayan altı dişi kahkaha cevap verdi. Müdür kıpkırmızı oldu.

Biraz sonra, altı hanımın en çalışkanı Müdüre bir evrak getirdi. Müdür evrakı okudu:

"İlişik Hasan Mertan'ın dilekçesinde D.cetvelinde yazıldığı maddelere uygun olmayarak görülmüştür. Saygılarımla.."

Müdür,

- Kim ilişik? dedi. Hasan Mertan mı? Ne biçim Türkçe? Hasan Mertan'ı toplu iğneyle mi iliştirdiniz?

Altı hanımdan en çalışkanı kızdı:

- Rica ederim Müdür bey, Türçeyi, sizden öğrenecek değilim.

İncecik iskarpin topuklarının döşemede çıkardığı sert sesler duyuldu. Altı hanımın en çalışkanı masasına otururken söyleniyordu:

- Zaten kabahat bende ki, bir de evrak hazırlıyorum.

Müdür, işleri yürütebilmek için disiplin kurmaktan başka yol bulamadı. Bunun için de bu altı hanımdan birine karşı otoritesini göstermeliydi. Ama hangisine? Hangisi olursa olsun, hepsi bir. Yeter ki müdürün dediğini yaptıran ne kadar ciddi bir adam olduğunu anlasınlar. Bir örnek hepsine ders olur, hepsini yatıştırırdı. Bu altı hanımın altısı da torpilli olduğundan müdür aralarında bir fark görmedi. Müdürlük yetkilerinin en küçüğünü kullandı. Hademeye, altı hanımdan birinin masasını, pencerenin yanından kapının soluna çekmesini söyledi:

Ertesi gün altı hanımdan biri masasının yerinin değiştirildiğini görünce kızdı, hatta biraz da ağladı. Masanın eski yeriyle yeni yeri arasında iki metre ancak vardı. O gün el, kahve ve kâ-

ğıt falına bakılmadı, kahkahalar atılmadı. Hanımlar sinirliydiler. Masasının yerinideğiştirilen hanım bunu haysiyet meselesi yaptı. Masanın yerini değiştirmek gerekiyorsa, neden onun masası seçilmişti?

Gitti, torpil olan zata durumu anlattı:

- Dünyada, ben o masada çalışmam'. dedi.

O zat, bir mesele çıkarmamak için:

- Çalışma, dedi. Seni çalıştıran var mı? Yalnız otur.

- Oturmam da...Dünyada oturmam. Ben masa düşkünü değilim. Ama o kadar kişinin içinde neden alnız benim masanın yeri değiştirilsin.

İş ciddi idi. O zat müdüre bunun sebebini sordu. Müdür,

- Başka birinin masasının yerini değiştirseydim, bu sefer onun için aynı şeyleri soracaktınız, dedi.

- Lütfen masa eski yerine konulsun.

Masa iki metre sağa çekildi, eski yerine konuldu. Bu kez müdür, daha yüksek bir zata gitti, durumu anlattı:

- Ben dairemdeki memurlardan birinin masasının yerine bile değiştiremedikten sonra, memurlar üzerinde otoritem kalır mı? Bu şartlar altında çalışamam.

- O zat,

- Masayı iki adım beri al, ve otoriteni kur'. dedi.

Masa iki adım öbür tarafa alındı Hanım memur masasını iki adım ötede görünce hemen çıkıp gitti. El elden üstündür. Bir tanıdığının tanıdığı yoluyla müdürün gittiğinden daha yüksek birisini buldu. Ona uğradığı haksızlığı anlattı. O zat telefonu açtı:

- Derhal bu hanımın masası, eski yerine konulsun'. .

- Başüstüne.

MURATAKAL MELİH41

Telefonu alan, öbürüne telefon etti:

- Masa eski yerine konulacak..

Altı hanımdan birisinin masası, iki adım beriye çekildi. Müdür bunu görünce küplere bindi. Emri verenden daha büyüğünü buldu.

- Efendim, ben bu şartlar altında çalışamam. Ben müdür müyüm, yoksa bostan korkuluğu muyum?

Emir verildi. Masa iki adım öteye alındı.

Hanım memur sabahleyin daireye gelip masasını iki adım ötede görünce, ters yüzü dışarı çıktı. Hemen o gün trene bindi. Başkente gitti. Tanıdığının tanıdığının tanıdığı yoluyla bir büyük zata gözyaşları içinde uğradığı haksızlığı anlattı.

Hemen emir çıktı: "Masa, eski yerine konulsun! ."

Müdür de başkente gitti:

- Ben, dedi, dairemde bir memura söz geçiremezsem nasıl disiplin kurabilirim?

Hanımın masası iki adım beriye alındı.

Hanım isyan etti. Bir başkent yolculuğu daha yaptı. İyi ki, insanlar hep bir boyda, hep bir sırada değildi. Merdiven basamakları gibi birbirlerinden yüksekte oturuyorlardı. Hanım memur bir basamak üsttekine çıktı. Ağladı güldü, ağladı, güldü...

Yüksek basamaktakinden buyruk çıktı, masa iki adım öteye alındı. Müdür, daha üst basamaktakine,

- Ya o, ya ben! . diye bağırdı.

Müdür en üst basamaktakine, yani umum müdürüne,

- Böyle, böyle, böyle, dedi. Ya o, ya ben...

Anlattığım bu daire, öbür dairelerden çok iş çıkarır. Çünkü bu dairede, bir masa iki adım öteye, iki adım beriye gider gelir. Öbür dairelerde bu kadarcık bir ilerleme yoktur. Masalar hep

yerinde durur.

Masanın sonunu merak ediyor musunuz? Söyleyeyim. Bütün şikâyetler, en üst basamakta birleşti. Her ikisi de yani hanım memur da, müdür de hatırlı kişilerin tuttuğu adamlardı. Müdür, daireyi düzene koymak istiyordu. Memur hakkını istiyordu. En üst basamaktaki çok iyi bir idareciydi. En iyi bildiği iş "İdare-i maslahat"dı. Bu sefer de maslahatı idare etti.

- Masa ne iki adım öteye, ne iki adım beriye alınacak. İkisi ortası.. Bir adım yer değiştirsin, ortada dursun! .

Masa, iki adım öteyle, iki adım berinin orta yerinde kaldı.

Müdür,

- Ben artık çalışmam! dedi. Sözümün geçmediği yerde çalışmam! .

Hanım memur,

- Bu kadar haksızlığa dayanamam. Artık çalışmam burada! dedi.

İkisi de daireyi bıraktılar, şimdi ayın birinden birine daireye geliyor, aylıkları alıp gidiyorlar. Böylesi çok daha iyi oldu. İşler eskisinden daha yolunda yürüyor. Darısı öbür kurumların başına. Memurların hepsi de yalnız ayın birinde maaşlarını almak için gelseler işler çok daha, büsbütün daha iyi olacak. Çünkü onlar olmazsa, işleri bozacak kimse de kalmaz.

Şimdi o dairede otoriter müdür gibi, biri daha gelip, masalardan birinin yerini değiştirtmediği için, hiç bir değişiklik olmuyor. Kahveler, çaylar, gazozlar içiliyor, el falı, ayak alı, kâğıt falı, kahve falına bakılıyor, dedikodu yapılıyor ve boyanılıyor. Ne ahenkli bir çalışma. Allah başımıza ağzımızın tadını bozacak bir müdür getirmesin..

SON